

Oponentský posudek diplomová práce

UNIVERZITA KARLOVA Fakulta humanitních studií
Studijní program Sociální a kulturní ekologie
Katedra sociální a kulturní antropologie

Bc. Anna Lapková:

Případ Národní park Křivoklát Případová studie

Anna Lapková si pro svou práci vybrala velmi zajímavou krajinu Křivoklátska a důležitou problematiku její ochrany. Po přečtení téměř 150 stran velmi hutného textu je však trochu obtížné určit téma práce: Popis procesu, jehož cílem je vyhlášení národního parku v České republice na případu Křivoklátska? Zachycení sítě aktérů, popis mocenských struktur při vyjednávání NP? Nebo je tématem historie ochrany přírody nebo popis lesnictví na Křivoklátsku? S trochou nadsázky by mohlo být tématem fungování státní správy či zpráva o stavu zastupitelské demokracie v ČR. Jakkoliv jsem si vědom komplexnosti zamýšleného tématu, je podle mě zásadním handicapem práce nedostatečné promyšlení metodologicky zvládnutelných výzkumných cílů.

To je patrné i z vlastního zformulování tématu autorkou: *„Hlavním tématem této diplomové práce je zmapování průběhu převádění nejcennější části CHKO Křivoklátsko do režimu ochrany v podobě národního parku, a to od počátku debaty o vyhlášení národního parku do konce roku 2022. Téma zahrnuje i zobrazení všech střetů, ke kterým v průběhu této doby došlo. Pokusím se o nalezení důvodů, proč se záměr dosud nepodařilo uskutečnit, a to z pohledu všech zúčastněných stran.“* (str. 7)

Ambici zachytit „všechny střety“ a pohled „všech stran“ se autorce pochopitelně nemohlo podařit naplnit. Jakkoliv autorka rozeznává klíčové aktéry, identifikuje pravděpodobně zásadní rozpor v pohledu na ochranu přírody mezi lesníky a ochranáři, dokázala zaznamenat časové milníky a agendu kolem navrhování národního parku, je vykázání textu jako případové studie sporné. Bohužel zvýrazňuje metodologickou nepřipravenost autorky – jak při formulování výzkumných cílů, volbě a především pasportizaci informátorů, etice, práci s daty, vlastní interpretaci.

Mám velkou úctu k množství zpracované odborné literatury týkající se Křivoklátska a ochrany přírody. Odborné zázemí autorky strukturuje práci a vede autorku k odkrývání relevantních témat. Cením si snahy porozumět legislativnímu procesu a nakonec i snaze držet se základních metodologických postupů při vedení rozhovoru s aktéry, relativně vysoký je i počet rozhovorů. Jako čtenář, který se na nabízené téma těšil a který se cítí četbou trochu zklamán, musím poukázat na nedostatky práce, která kvůli nedostatečné metodologické přípravě autorce trochu „přerostla přes hlavu“. Samotná volba případové studie je vzhledem k tématu vhodná. Metodologická pasáž má však spíše formální charakter, aniž by promýšlela konkrétní metodologická

dilemata, zhodnotila kvalitu provedení výzkumu. Co vlastně bylo interpretačním cílem, proč se autorka zaměřila na prezentaci postojů jednotlivých aktérů? Z analýzy rozhovorů se o teoretickém (paradigmatickém) ukotvení výzkumu mnoho nedozvíme, protože data jsou víceméně představena v syrové formě – postavena proti sobě s minimálním komentářem.

Podobně autorka pracuje s daty i v první půli empirické části, kde rekonstruuje časovou osu projednávání, resp. neprojednávání myšlenky národního parku. Jakkoliv se z jednotlivých vyjádření aktérů vyjevuje, co je pravděpodobně příčinnou „přešlapávání“ na místě, nedostatečná interpretace, chybějící kontext, rezignace na vysvětlení redukuje text na přehled jakýchsi střípků, z nichž si čtenář sám a jen s velkými nesnáze skládá určitý obrázek. Chybí i samotné vysvětlení, v čem je rekonstrukce časové osy přínosná a na jaké věci se autorka soustředí.

Čtení textu vedle mnoha zkratk komplikuje i anonymizace a označení jednotlivých „respondentů: dotčená obec 1.1, vyšší úředník MPŽ apod. Z textu nejasně vysvítá, že rozhodnutí pro anonymizaci bylo vynucené v určité fázi výzkumu, pokládám to ale za velmi nešťastné. Jednak se tak nerozliší, kdy autor výroku mluví za sebe a kdy za instituci, zároveň je pro interpretaci důležité, o jakou z obcí se např. jedná, jaký je zájem jednotlivých respondentů atd. Tabulka respondentů je problematická. 1. pracuje se subjektivním hodnocením autorky, 2. prozrazuje anonymizovanou identity některých respondentů, 3. čtenář při interpretaci musí listovat mezi textem a tabulkou, 4. „starostkyně“ a „členkyně“ – autorka měla zřejmě na mysli starostku a členku. K otázce anonymizace bychom se měli vrátit při obhajobě i proto, že prozrazení respondentky je eticky neobhajitelné.

Nešťastný mi přijde i rozpor mezi deklarovaným rozhodnutím používat v citacích redigovaný přepis a výsledkem, kdy „dotčené obce“ nebo lesníky nechá autorka mluvit tak, jak mluvenou řeč zapsala. To respondenty trochu shazuje.

Vyjádření k odborné stránce teoretické části týkající se ochrany přírody přenechám kompetentním. Za chybu však považuji neadekvátně dlouhý rozsah a neprovázanost s empirickou částí. Dějiny ochrany přírody, diskuze o trvale udržitelném životě, historie Křivoklátska – všechny tyto informace měly být redukovány vzhledem k výzkumnému cíli. Více je v tomto ohledu méně a zbytečný balast odvádí od přesného kontextu. Text je zdlouhavý, často špatně autorsky zvládnutý. Pěkné pasáže týkající se např. geologie, biologické rozmanitosti atd. zanikají v záplavě zbytečných písmenek.

V textu zůstala celá řada překlepů, o úrovni pravopisu si lze udělat představu bohužel už z poděkování (diakritika, skloňování). Diakritika, psaní velkých a malých písmem, svůj/můj je opakující se slabinou. Některé tituly v seznamu literatury nejsou v textu použity, naopak např. výčet diplomních prací uvedený v textu v seznamu literatury chybí.

Práci doporučuji k obhajobě. Hodnotím ji vzhledem k naznačeným výtkám pouze jako **dobrou (6 bodů)**.